

Til

verdiskaping@oed.dep.no
«Innspill veikart hydrogen»

Deres ref.: 68/20
Deres dato: 12.11.2020
Vår ref. ITW/JCG/SMH/veikart
Vår dato: 10.12.2020

Innspill til veikart for hydrogen fra Norsk Hydrogenforum (NHF)

Det er veldig positivt at regjeringen vil utarbeide et veikart for hydrogen, og i NHF sitt innspill løfter vi fram viktige punkter, som vi mener blir avgjørende for å lykkes med hydrogensatsingen i Norge.

Klare og ambisiøse mål

Andre ledende land, som Tyskland, USA, Japan og Kina har over lengre tid hatt dedikerte hydrogenprogrammer med konkrete mål, og ligger nå langt foran Norge i sine hydrogensatsinger. Det blir derfor helt avgjørende at det i veikartet settes tydelige og ambisiøse mål både på produksjon av hydrogen, antall fyllestasjoner, antall kjøretøy og fartøy, samt industriapplikasjoner i Norge. Det er nylig utarbeidet en rapport av DNV GL om behovet for en minimumsinfrastruktur for hydrogen. NHF mener imidlertid at målsetningene i veikartet må ligge på et ambisiøst nivå som i betydelig grad stimulerer til at det tas i bruk utslippsfrie løsninger. Veikartet må bli en katalysator for verdiskaping i Norge, slik vi nå ser at hydrogensatsingen er en rekke i andre land. NHF anbefaler følgende målsetninger for produksjon og bruk av hydrogen:

Antall produksjonsanlegg for industri	2025	2030
Fornybar ammoniakk	3	5
Produksjonsanlegg for hydrogen	5	10
Produsert volum per år	Min. 50 000 tonn	Min. 250 000 tonn

Transport landbasert og maritimt	2025	2030
Produksjonsanlegg for hydrogen til transportformål	10	30-50
Fyllestasjoner for tunge og lette kjøretøy	30	80-100
Tyngre kjøretøy	1 000	20 000 - 25 000
Marine fartøy	10-20	150-200

I tillegg arbeides det med medium- og storskalaproduksjon av blått hydrogen med CCS for både industriell og maritim bruk. Tidligste igangsetting vil være i tidsrommet etter 2025/2026, og det er viktig at veikartet også favner om dette.

Målsetningene i tabellen over bør justeres etter nasjonal Call for Interest knyttet til IPCEI er gjennomført, da resultatet fra denne vil gi ett godt bilde av mulighetsrommet og potensialet for verdiskaping som hydrogen representerer i Norge.

Det må lønne seg å velge nullutslipp

Avgiftssystemet er et viktig og virkningsfullt instrument, og NHF mener dette må innrettes slik at det i større grad lønner seg å velge nullutslipp. Dette kan gjøres ved å øke avgiftene på fossil energi ytterligere, utover den opptrappingsplanen for CO₂-avgift som er lagt til grunn for Granavolden. Det bør videre vurderes bruk av differansekontrakter for hydrogen (contracts for difference), eller andre ordninger som i større grad premierer virksomheter som reduserer sine CO₂-utslipp.

Krav til nullutslipp i offentlige anskaffelser

For å få i gang markedet, er det avgjørende at det offentlige bruker innkjøpsmakten og stiller krav om nullutslipp ved anskaffelser av hurtigbåter, ferger, busser, bygg og anlegg. Fylkeskommunene og en rekke kommuner har her gått i front. De påføres en økonomisk belastning ved å være tidlige brukere av ny teknologi, og det blir viktig at det i veikartet legges føringer for at staten vil øke støtten både til investering og drift av utslippsfrie løsninger i en tidlig fase.

Det må etableres hydrogenstasjoner

Veikartet må inneholde en konkret og forutsigbar plan for utbygging av hydrogenstasjoner, slik at transportører, vareeiere, rederier og industribedrifter kan planlegge for nullutslipp. Det bør stimuleres til flerbruk av hydrogenstasjoner der dette er mulig. Det er viktig at land, sjø, luft og bane ses i sammenheng ved etablering av knutepunkter, da det gir en kostnadseffektiv innfasing. Ved lokalisering av knutepunkt bør vurderingen ta hensyn til flerbruksmuligheter innen transport, mulighet for industrielle anvendelser, samt potensialet for næringsutvikling gjennom eksisterende og nye bedrifter.

Hvilke støtteordninger det er behov for

Som EU skriver i sin hydrogenstrategi, kan hverken industrien eller medlemslandene lykkes alene. NHF sine medlemmer gir uttrykk for at de er klare til å oppskalere og rulle ut hydrogen i alle sektorer. Pilot-E er en god ordning for realisering av kommersielle prosjekter. For å lykkes, er bransjen imidlertid avhengig av bedre støtteordninger i den tidlige fasen. NHF mener det er viktig at veikartet legger opp til ytterligere å styrke virkemiddelapparatets treffsikkerhet. NHF anbefaler at det fra departementshold legges til rette for tettere dialog og samhandling på tvers av sektorene og mellom bransjen og virkemiddelaktørene. I hovedsak er det behov for styrking av støtteordninger for:

- Produksjonsenheter for blått hydrogen (naturgassbasert med CCS og bruk av Langskip for lagring av CO₂) – i storskalaprosjekter
- Produksjonsenheter for grønt hydrogen (elektrolyserer) – i storskalaprosjekter
- Etablering av hydrogenstasjoner (investeringstøtte). Innføre en ordning der det premieres for flerbruksstasjoner, som leverer til flere segmenter innen landtransport og/eller marine
- Drift av hydrogenstasjoner (driftstøtte). Er per i dag krevende med hensyn til statsstøttereguleringen for energi og miljø, men ønskelig at Norge aktivt bidrar i EUs arbeid, slik at driftstøtte kan tildeles inntil volumet er høyt nok til å gi lønnsomhet
- Det er i tillegg behov for mer risikovillig kapital, enten ved en betydelig styrking og øremerkede midler til Nysnø eller en annen type fondsordning.

Oppfølging av veikartet i samspill med næringen

Det er viktig at veikartet blir utarbeidet og fulgt opp i tett samarbeid mellom regjering, næringsliv, FoU og virkemiddelapparat. NHF foreslår at det etableres et «Hydrogenråd» med deltakelse fra disse aktørene. Med den raske utviklingen vi ser teknologisk, kommersielt og politisk med hensyn til hydrogen, er det avgjørende å samle aktørene. Modellen gitt i den tyske hydrogenstrategien kan være et godt utgangspunkt.

NHF ønsker å være en konstruktiv bidragsyter til regjeringens arbeid med veikartet, og ser frem til en videre dialog med Olje- og energidepartementet i tiden som kommer.

Med vennlig hilsen
Norsk Hydrogenforum

Ingebjørg Telnes Wilhelmsen
Generalsekretær